

„**Ustani bane Hrvatska te zove, zove,**

Ustani bane Jelačiću“.

Stihovi su ovo pjesme koja se pjevala i čula uvijek kada je narodu bilo teško, sazivajući „uskrsnuće“ **bana Jelačića (1801-1859)**, hrvatskog narodnog junaka. Hrvati i Mađari, dva bliska susjedna naroda, dijelila su sudbinu u više stoljeća zajedničkog života, ponekad međusobno i ratujući, ali isto tako su znali zajedno i udruženi boriti se protiv drugih. No u Austro-ugarskoj kao zajedničkoj državi, Mađari su uvijek bili iznad, a k tome Hrvatska kakvu poznajemo bila je podijeljena, Dalmacija je data na upravu Beču, a Hrvatska i Slavonija su bile pod upravom Budima i Pešte. Tako je s njima podijeljenima bilo lakše vladati, ali je istovremeno ta podijeljenost postavila ujedinjenje Hrvatske, Slavonije i Dalmacije kao osnov nacionalnog programa, a što će se oživotvoriti tek stvaranjem Jugoslavije. Koliko kod to bilo teško čuti današnjim hrvatskim nacionalistima, upravo zahvaljujući pojavi i postojanju Jugoslavije ostvareno je hrvatsko narodno ujedinjenje. Bez Jugoslavije ujedinjenje Hrvatske, Slavonije i Dalmacije bilo bi i ostalo samo pusta neostvorena želja

„**Bilo je to godine devetsto i treće, / Kad su našu Hrvatsku stigle nesreće,**

Mađarske zastave digo Hedervary, / Silom hoće Hrvatsku da je pomađari.“

Te godine 1903. koja se u pjesmi spominje, navršilo se 20 godina vladavine **Khuena Hedervarya (1849.-1918.)**

koji je bio simbol mađarizacije u Hrvatskoj. Upravo 11.4.1903. godine na kolodvoru u Zaprešiću okupili su se seljaci iz okolice prosvjedujući što je na kolodvorskoj zgradi izvješena mađarska zastava, koju oni skidaju i pale u znak prosvjeda. No uskoro su naravno stigli oružnici i zapucali na nenaoružane prosvjednike, ubili jednog od njih

Ivana Pasarića,

ostale pohapsili, osudili na dvije godine zatvora i naravno, na kolodvoru izvjesili novu i još sjajniju mađarsku zastavu.

Hrvati su potčinjeni te se sve više prima i širi ideja južnoslavenske sloge, uzajamnosti i jedinstva, koju je pokrenuo biskup, političar i **pisac Josip Juraj Strossmayer (1815.-1905.)**, a koja će se ostvariti završetkom I. svjetskog rata i raspadom Austro-ugarske monarhije, te stvaranjem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

A zašto Hrvati uopće i zazivaju bana Josipa Jelačića?

U revolucionarnim gibanjima koja su zahvatila Europu 1848. godine dolazi do masovnih prosvjeda u Mađarskoj usmjerenih ka rušenju feudalizma i ukidanju kmetstva, te za bolju zaštitu ljudskih prava. **Kossuth Lajos (1802.-1894.)** koji vodi revoluciju zauzima se za nezavisnost i odvajanje od Austrije, **Mađarsku koja bi se**

prostirala od Karpata do Jadrana.

U debrecinskoj protestantskoj crkvi proglašava se

Deklaracija o nezavisnosti, a Kossuth Lajos postaje predsjednik Ugarske.

No san o slobodnoj, velikoj i nezavisnoj Mađarskoj nije trajao dugo, te je već sredinom kolovoza/avgusta 1949. godine ugušena revolucija, a jednu od

glavnih uloga u njenom slamanju odigrao je upravo ban Josip Jelačić.

Time Jelačić postaje za Hrvate mitski narodni junak koji je spriječio da obespravljena i podijeljena Hrvatska podpadne pod ugarsku vlast, ali istovremeno postaje i jedna od omrženjih ličnosti mađarske povijesti. No, osim kod Mađara izazvati će Jelačić i krajnje negativne komentare i ocjene kod teoretičara komunizma i

filozofa Marxa i Engelsa

koji u to vrijeme pišu za

novine „Neue Rheinische Zeitung“.

Oni će zbog njegove uloge u slamanju mađarske revolucije pisati o Hrvatima kao o

„glupim slavenskim magarcima“ i o „hrvatskom ološu“.

To će biti i najvjerojatniji razlog uklanjanja njegova spomenika sa centralnog zagrebačkog trga, nakon što su komunisti došli na vlast u Hrvatskoj 1945. godine.

No život u periodu socijalizma donijeti će za Hrvatsku ogromne prednosti u odnosu na Mađarsku što se tiče kvalitete života, posebice **nakon što je Jugoslavija zahvaljujući Josipu Brozu Titu napustila staljinistički blok. To će biti jedino razdoblje u povijesti ova dva naroda kada će Hrvati, kao i ostali narodi iz sastava jugoslavenske federacije, živjeti na višem nivou standarda od Mađara, živjeti bolje i slađe nego oni, brže se razvijati, efikasnije raditi i imati kudikamo veće slobode.**

Današnja mađarska politika koju **personificira Viktor Orban** prečesto je u sukobima sa europskim institucijama, politikama i europskom praksom. No HDZ-ova Hrvatska isto kao i Vučićeva Srbija, uvijek su na pozicijama obrane i solidariziranja sa mađarskim stavovima. To je toliko očito da bi se čak moglo reći da je danas jedino Orban u stanju izmiriti Srbe i Hrvate.

Viktor Orban, predsjednik Fidesza, vladajuće konzervativne euroskeptične mađarske stranke, slovi za neformalnog lidera desničara Istočne Europe, kojega često citira puštajući njegove govore u autorskom TV Show „Bujica“

ekstremist Velimir Bujanec,

ikona desničarskog novinarstva i jedan od njegovih najvećih poklonika na hrvatskoj medijskoj sceni.

Koliko su naši desničari zasljepljeni i glupi potvrđuje nam upravo Orban, kojega oni opčinjeni veličaju dok on dijeli karte Kossuthove Mađarske iz 1848. godine, iste one Mađarske koju je rušio ban Jelačić.

Tako naša nacionalistička elita slavi onoga tko povijesnim kartama sugerira da su neki dijelovi današnje Hrvatske mađarski i da tu povijesnu nepravdu treba ispraviti. U našoj je prošlosti sličnu opčinjenost imao jedino Ante Pavelić prema Benitu Mussoliniju, a poznato je i kako se ta opčinjenost okončala.

No lukavi i za naše desničare prepametni Viktor Orban, istovremeno dok ga oni slave iza njihovih leđa preuzima korupcijskoim podmićivanjima desničarskih prvaka naftnu industriju Hrvatske, hotelske komplekse i bankarski sektor.

Samo glupi hrvatski desničari mogu istovremeno slaviti Kossutha Lajosa i bana Josipa Jelačića.

Ploče, 24.5.2020.

VEDRAN SRŠEN